Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/53/2021
Identifikačné číslo spisu:	8205200236
Dátum vydania rozhodnutia:	23.06.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8205200236.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v spore žalobcu Petra Marušinca, podnikajúceho pod obchodným menom Peter Marušinec - PEMA, s miestom podnikania Dukelská 1379, 085 01 Bardejov, IČO: 33 527 431, zastúpeného JUDr. Vladimírom Pochom, advokátom so sídlom Hviezdoslavova 3, 085 01 Bardejov, proti žalovanej I. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XXC, XXX XX T., zastúpenej JUDr. Máriom Keletim, advokátom so sídlom Hlavná 36, 981 01 Hnúšťa, o zaplatenie 3.718,65 eur s prísl., o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3Cob/39/2016, 3Ncb/1/2016-510 z 27.októbra 2016 v spojení s opravným uznesením č. k. 3Cob/39/2016, 3Ncb/1/2016-551 z 21. júna 2018, takto

rozhodol:

I. Konanie o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 3Ncb/1/2016-510 z 27. októbra 2016 v spojení s opravným uznesením č. k. 3Ncb/1/2016-551 z 21. júna 2018 z a s t a v u j e.

II. Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3Cob/39/2016-510 z 27. októbra 2016 v spojení s opravným uznesením č. k. 3Cob/39/2016-551 z 21. júna 2018 vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu v tejto časti v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1 Okresný súd Bardejov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 1Cb/21/2005-389 z 25. júna 2012 zamietol žalobu a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej na účet jej právneho zástupcu trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v sume 3.766,27 eur a z iných trov v sume 223,- eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2 V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že medzi žalobcom a žalovanou (ktorí boli v čase vzniku záväzkového vzťahu podnikateľmi) boli uzavreté zmluvy o sprostredkovaní v dňoch 15.01.1998, 19.01.1999 a 6.01.2000, predmetom ktorých bol záväzok žalovanej (ako sprostredkovateľa) vyvíjať

činnosť smerujúcu k tomu, že pre žalobcu (ako záujemcu) bude vyhľadávať odberateľov na jeho tovar, pričom za sprostredkovanie sa žalobca zaviazal zaplatiť žalovanej províziu. Nárok na províziu mal v zmysle zmluvy žalovanej vzniknúť až po tom, keď žalobca bude mať zaplatené za dodaný tovar, ktorého predaj sprostredkovala žalovaná. Zmluvy boli uzavreté vždy na príslušný kalendárny rok, pričom uzavretie zmlúv o sprostredkovaní, ich platnosť, obsah a ani rozsah práv a povinností z nich vyplývajúcich, neboli medzi stranami sporné. Rovnako medzi nimi nebolo sporné, že spolupráca pri sprostredkovaní obchodov prebiehala tak, že žalovaná po dohodnutí obchodu najprv žalobcovi potvrdila, že zásielka je zaplatená a následne objednala pre zásielku dopravu a zavolala pracovníčke žalobcu p. K., aby vystavila colné doklady (vyplynulo to zo zhodného tvrdenia strán na pojednávaní dňa 17.8.2010). Medzi stranami nebolo sporné ani to, že na základe objednávky zo dňa 25.11.1999 došlo k dodávke tovaru zákazníkovi - obchodnej spoločnosti B3 Music Aps v Dánsku (ďalej aj „spoločnosť B3“ alebo „odberateľ“) v celkovej hodnote 12.136,50 DM, z ktorej odberateľ zaplatil len časť vo výške 8.115 DM a zvyšok kúpnej ceny vo výške 4.021,50 DM nezaplatil. Medzi stranami nebolo ďalej sporné ani to, že žalovaná podala žalobcovi objektívne nesprávnu informáciu ohľadom zaplatenia predfaktúry odberateľom, keď žalobcovi uviedla, že kúpna cena bola zaplatená, na čo následne došlo k dodaniu tovaru odberateľovi, aj keď kúpna cena zaplatená nebola.

3 Žalobca poukazujúc na porušenie § 649 a § 643 Obchodného zákonníka (ďalej aj „Obch. zák.“) žalovanou si voči nej uplatnil právo na náhradu škody, ktorá mu vznikla nezaplatením kúpnej ceny tovaru spoločnosťou B3, pričom túto škodu žalovanej vyúčtoval faktúrou č. X2001/09/7 zo dňa 29.09.2001, splatnou dňa 9.10.2001 v sume 89.723,-Sk a ďalej si voči nej uplatnil aj náklady spojené s vymáhaním spôsobenej škody, ktoré vyúčtoval žalovanej faktúrou č. X2001/10/9 zo dňa 9.10.2001, splatnou dňa 19.10.2001 v sume 22.305,-Sk. Žalovaná nespochybňovala výšku škody 89.723,-Sk ako sumu, ktorú žalobcovi nezaplatila spoločnosť B3, avšak pokiaľ ide o náklady spojené s vymáhaním tejto sumy, tieto považovala za nepreukázané, nakoľko z dokladov predložených žalobcom nevyplýva, či sa zúčastnil stretnutia s advokátskou kanceláriou v Nemecku a aký bol jeho výsledok.

4 Námietku premlčania práva žalobcu, ktorú v konaní uplatnila žalovaná, súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodnú, pretože právo žalobcu na náhradu škody bolo uplatnené včas (§ 404 ods. 1 Obch. zák.).

5 Súd poukázal na § 649 ods. 1 Obch. zák., v zmysle ktorého platí, že sprostredkovateľ neručí za splnenie záväzku tretích osôb, s ktorými sprostredkoval uzavretie zmluvy; nesmie však navrhovať záujemcovi uzavretie zmluvy s osobou, ohľadne ktorej vie alebo musí vedieť, že je dôvodná pochybnosť, že splní riadne a včas svoje záväzky zo sprostredkovanej zmluvy. Uvedené ustanovenie nadväzuje na všeobecnú oznamovaciu povinnosť sprostredkovateľa podľa § 643 Obch. zák., ktorá je súčasťou povinnosti odbornej starostlivosti, ktorú je nutné od sprostredkovateľa vyžadovať. Je však na záujemcovi, aby preukázal, že sprostredkovateľ vedel alebo musel vedieť, že je dôvodná pochybnosť, že druhá strana splní riadne a včas svoje záväzky zo sprostredkovanej zmluvy. Prípadné porušenie tejto povinnosti sprostredkovateľa zakladá jeho zodpovednosť za škodu, ktorá záujemcovi vznikla, a to vzhľadom na § 757 Obch. zák. v spojení s § 373 a nasl. Obch. zák., ak záujemca unesie dôkazné bremeno o porušení povinnosti sprostredkovateľom.

6 Žalobca tvrdenia o porušení povinnosti žalovanou, vyplývajúcej jej z § 649 ods. 1 Obch. zák. opieral o výpoveď svedkyne Ing. O. K., ktorá uviedla, že spoločnosť B3 bola nedôveryhodná. Jej majitelia zakladali nové spoločnosti asi so zámerom čo najmenej zaplatiť, pričom potvrdením tejto skutočnosti bol výpis z Dánskeho obchodného registra, ako aj skutočnosť, že z 8 obchodov so spoločnosťou B3 neboli všetky bezproblémové, pretože v prípade zaplatenia niektorých faktúr ubehla doba viac ako 20 dní, resp. až 2 mesiace. Výpoveď svedkyne Ing. O. K. súd prvej inštancie považoval za jej subjektívne hodnotenie dôveryhodnosti spoločnosti B3, ktoré nebolo preukázané žiadnym relevantným dôkazom. Zo skutočnosti, že spoločník spoločnosti B3 založil novú obchodnú spoločnosť nemožno vyvodiť záver, že to bolo s úmyslom vyhnúť sa splneniu záväzkov zo strany predchádzajúcej spoločnosti. Tiež skutočnosť, že žalobca sa dvakrát stretol so svedkyňou založila pochybnosť o dôveryhodnosti jej výpovede. Žalobcove tvrdenia ohľadom problémov s obchodmi so spoločnosťou B3 sú len potvrdením toho, že žalobca vedel a bol si vedomý toho, s akým obchodným partnerom vstupuje do obchodného

vzťahu, a to aj v prípade obchodu, ktorý bol predmetom tohto sporu. Nemožno preto pripísať na ťarchu žalovanej a subsumovať pod ustanovenie § 649 ods. 1 Obch. zák. tie skutočnosti, o ktorých žalobca mal vedomosť v čase pred uzavretím predmetného obchodu. Je pravdou, že žalovaná potvrdila, že pred uzavretím obchodu si neoverovala dôveryhodnosť spoločnosti B3, avšak z tejto skutočnosti nemožno uzavrieť, že žalovaná vedela alebo musela vedieť o nedôveryhodnosti tejto spoločnosti. Na túto skutočnosť nemá vplyv ani to, či žalovaná získala sprostredkovaného partnera od predchádzajúceho zamestnávateľa. Na základe uvedeného súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca nepreukázal, že žalovaná vedela, alebo musela vedieť, že je tu dôvodná pochybnosť o splnení záväzku spoločnosťou B3 žalobcovi riadne a včas, teda žalobca neuniesol dôkazné bremeno ohľadom porušenia povinnosti žalovanou v zmysle § 649 ods. 1 Obch. zák. S poukazom na uvedené bolo bezpredmetné zaoberať sa ďalej tým, či časť žalobcom uplatnenej škody, týkajúca sa cestovných a poštovných výdavkov spojených s vymáhaním škody žalobcom voči spoločnosti B3, bola preukázaná. Na základe vyššie uvedeného súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

7 Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 3Cob/39/2016, 3Ncb/1/2016-510 z 27. októbra 2016 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Ďalším výrokom rozhodol o tom, že JUDr. Karol Krochta, sudca Okresného súdu Bardejov, nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania tejto veci. Dňa 21. júna 2018 Krajský súd v Prešove vydal opravné uznesenie č. k. 3Cob/39/2016, 3Ncb/1/2016-555, ktorým opravil záhlavie rozsudku z 27. októbra 2016.

8 Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia konštatoval, že súd prvej inštancie náležite zistil skutkový stav a vyvodil z neho aj správny právny záver, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno ohľadom porušenia povinností žalovanou, v dôsledku čoho potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne v zmysle § 219 ods. 1 OSP. Zároveň sa stotožnil aj s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, konštatujúc správnosť dôvodov v ňom uvedených a na zdôraznenie správnosti týchto dôvodov uviedol nasledovné:

9 Žalobca si uplatnil voči žalovanej nárok na náhradu škody, pričom zodpovednosť žalovanej vyvodzoval z porušenia zmluvných povinností, vyplývajúcich zo zmluvy o sprostredkovaní, ktorých porušenie je zrejmé z § 649 ods. 1 Obch. zák., t. j. že sprostredkovateľ neručí za splnenie záväzku tretích osôb, s ktorými sprostredkoval uzavretie zmluvy; nesmie však navrhovať záujemcovi uzavretie zmluvy s osobou, o ktorej vie, alebo musí vedieť, že je dôvodná pochybnosť, že splní riadne a včas svoje záväzky zo sprostredkovanej zmluvy. Odvolací súd zdôraznil, že vzhľadom na tú okolnosť, že v predchádzajúcom období žalobca obchodoval so spoločnosťou B3 v niekoľkých prípadoch, je zrejmé, s akým partnerom obchodoval, dokonca žiadal, aby pred dodaním tovaru tento obchodný partner zaplatil za tovar, teda informácia o dôveryhodnosti obchodného partnera nebola nová. Uvedené zdôraznil so zreteľom na § 376 Obch. zák., podľa ktorého poškodená strana nemá nárok na náhradu škody, ak nesplnenie povinnosti povinnej strany bolo spôsobené konaním poškodenej strany alebo nedostatkom súčinnosti, na ktorú bola poškodená strana povinná. Žalobca pred uzavretím obchodu so spoločnosťou B3 v súvislosti s objednávkou zo dňa 25.11.1999 vedel, s akým obchodným partnerom obchod uzatvára, a to vzhľadom na predchádzajúce obchodné prípady a preto bolo tiež jeho povinnosťou kontrolovať, či za uvedený tovar je pred jeho dodaním zaplatené. Takejto povinnosti sa ako predávajúci v nijakom prípade nemôže zbaviť. Pokiaľ sa odvolával na porušenie ďalších povinností žalovanou, odvolací súd poukázal na § 373 Obch. zák. a na obsah zmluvy o sprostredkovaní konštatujúc, že žalobcom tvrdené povinnosti žalovaná zo zmluvy nemala. Z tohto dôvodu jej zodpovednosť by prichádzala do úvahy len vtedy, keby porušila povinnosti, ktoré jej vyplývali zo záväzkového vzťahu, ktorý uzavrela so žalobcom. Takéto žalobcom tvrdené povinnosti (povinnosť informovať ho o zaplatení predfaktúry, resp. informovať ho o zaplatení predaného tovaru a vrátení nepredaného tovaru) však zo zmluvy o sprostredkovaní pre ňu nevyplynuli. Odvolací súd poukázal ďalej aj na to, že časť nároku na náhradu škody nebola žalobcom vôbec preukázaná. Jedná sa tú časť nároku, ktorá súvisí s nákladmi, ktoré žalobcovi vznikli v súvislosti s uplatnením jeho nároku voči spoločnosti B3, vrátane súvisu cesty do advokátskej kancelárie v Nemecku. Ďalej zdôraznil, že nárok žalobcu bol založený na tom, že

vymáhanie kúpnej ceny od spoločnosti B3 by znamenalo vyššie náklady ako vymoženie jeho pohľadávky, čo však ale žalobca v priebehu konania vôbec nepreukázal, rovnako ako nepreukázal to, že uplatnenie pohľadávky na zaplatenie zvyšku kúpnej ceny voči spoločnosti B3 by bolo neúspešné. Odvolací súd upriamil pozornosť na to, že ustanovenie § 649 ods. 1, 2 Obch. zák. je dispozitívnym ustanovením v zmysle § 263 ods. 1 Obch. zák., čo znamená, že všetky povinnosti, ktoré žalovaná mala, boli vymedzené v zmluve o sprostredkovaní, a teda z hľadiska porušenia jej právnej povinnosti je treba vychádzať práve zo zmluvy o sprostredkovaní, v ktorej povinnosti, porušenie ktorých žalobca vytýkal žalovanej, nie sú uvedené.

10 O námietke zaujatosti sudcu JUDr. Karola Krochtu, ktorú uplatnil žalobca, odvolací súd rozhodol uznesením sp. zn. 3Ncb/1/2016, ktoré subsumoval do výrokovej časti rozsudku z 27. októbra 2016. Poukázal na vyjadrenie konajúceho sudcu, ako aj okolnosti označené v námietke zaujatosti ako dôvod pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci, na základe ktorých dospel k záveru, že v čase rozhodovania veci nebol preukázaný taký pomer sudcu k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom, ktorý by v zmysle § 14 ods. 1 OSP vzbudzoval dôvodné pochybnosti o jeho nezaujatosti. Preto rozhodol tak, že sudcu Okresného súdu Bardejov JUDr. Karola Krochtu nevylúčil z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

11 O trovách odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP.

1 2 Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. e/ CSP, t. j. že rozhodoval vylúčený sudca a z § 420 písm. f/ CSP, t. j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ďalej dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP, t. j. že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

13 Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 420 písm. e/ CSP dovolateľ uviedol, že odvolací súd pochybil, keď svoje rozhodnutie o nevylúčení sudcu JUDr. Karola Krochtu založil len na vyjadrení tohto sudcu a neprihliadol na ďalšie indície a dôkazy, ktoré preukazovali jeho zaujatosť (použitie sporu v „súboji“ o post predsedu súdu, vyjadrenia sudcu na adresu žalobcu pred, počas a po skončení pojednávania dňa 25.06.2012, protichodné rozhodnutie založené na zmene právnej argumentácie bez zmeny dôkaznej situácie, premenovanie predfaktúry na faktúru, účelové spochybnenie výpovede svedkyne Ing. Aleny Meliorisovej, nepravdivé tvrdenie o nepredložení dôkazov, cestovných príkazov a dokladov o nákupe pohonných hmôt).

14 V rámci dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f/ CSP dovolateľ súdom oboch inštancií vytýkal nedostatočné odôvodnenie ich rozhodnutí, založené aj na tvrdeniach, ktoré v konaní neodzneli, ktoré nemajú oporu vo vykonaných dôkazoch, prípadne sú preukázateľne nepravdivé. Namietal tiež, že súdy oboch inštancií sa vo svojich rozhodnutiach nevysporiadali s podstatnými tvrdeniami a námietkami žalobcu, ktoré uviedol v konaní a v odvolaní, resp. tieto ignorovali.

15 Dovolateľ ako nepravdivé označil tvrdenie odvolacieho súdu (v odseku 14 odôvodnenia rozhodnutia), že žiadal, aby odberateľ platil vopred. Poukázal na zápisnice z pojednávaní z 15.11.2006, 25.08.2008 a 29.10.2009, z ktorých vyplýva, že nie on, ale žalovaná požadovala platbu vopred, pričom sa domnieva, že tak robila preto, lebo odberateľa nepovažovala za dôveryhodného.

16 Dovolateľ ako nepravdivé označil ďalej tvrdenie odvolacieho súdu, že vzhľadom na predchádzajúce obchody so spoločnosťou B mal vedieť s kým obchoduje. Tento záver vyvodil odvolací súd z tvrdenia súdu prvej inštancie na strane 7 rozsudku z 25. júna 2012, kde súd prvej inštancie účelovo nahradil slovo „predfaktúra“ slovom „faktúra“. Súd prvej inštancie úmyselne dezinterpretoval jeho vyjadrenie na

pojednávaní dňa 25.06.2012 (z odberateľa urobil dlžníka), z čoho o. i. vyplýva zaujatosť sudcu súdu prvej inštancie. Zo zápisníc (15.11.2006 a 17.08.2010) vyplýva, že pri dodržaní dohodnutého postupu žalovanou by k problémom nedošlo, pretože odberateľovi v Dánsku v predchádzajúcich prípadoch vždy odchádzal tovar až po tom, ako informoval žalovanú o zaplatení. On nemal žiadnu vedomosť o nedôveryhodnosti obchodného partnera a so žalovanou mal uzavretú dohodu, že táto ho bude informovať o zaplatení predfaktúr a tovar bude odchádzať až po ich zaplatení. Záver súdu, že žalobca bol povinný kontrolovať zaplatenie tovaru, bez uvedenia právneho predpisu alebo zmluvného vzťahu, z ktorého táto povinnosť vyplynula, je nesprávny. Ak by nedošlo k zlyhaniu žalovanej a poskytnutiu nepravdivej informácie o zaplatení, objednaní dopravy a odoslaní tovaru z jej strany, ku škode by nemohlo dôjsť. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie nezmyselne poukázal na predchádzajúce obchody žalobcu s odberateľom, čo v zmysle § 376 Obch. zák. posúdil tak, že nesplnenie povinnosti žalovanej bolo zapríčinené konaním žalobcu, a teda to vylučuje zodpovednosť žalovanej. V tomto smere poukázal na nesúrodosť argumentácie odvolacieho súdu, ktorý v odseku 14 odôvodnenia rozhodnutia na jednej strane argumentoval tým, že zo strany žalovanej nedošlo k porušeniu žiadnej povinnosti zo záväzku, avšak zároveň sa odvolával na ustanovenie o tom, že porušenie povinnosti žalovanou bolo spôsobené konaním žalovaného (zrejme správne má byť uvedené konaním žalobcu - pozn. dovolacieho súdu). Dovolateľ poukázal na to, že zápisnice aj predložené dôkazy potvrdzujú, že všetky obchody s odberateľom sprostredkovala a riadila žalovaná, táto s ním komunikovala, prijímala jeho objednávky, objednávala tovar u žalobcu, požadovala predfaktúru od žalobcu, platbu vopred s potvrdením od odberateľa, zdôvodňovala meškanie platieb predfaktúr, informovala o zaplatení, objednávala prepravu a odosielala tovar. Všetky informácie o odberateľovi, ktoré žalobca mal, pochádzali od žalovanej a preto jej žiadne informácie zatajiť ani nemohol.

17 Nepravdivé je tiež tvrdenie súdov oboch inštancií, že nepreukázal náklady a súvis cesty do advokátskej kancelárie v Nemecku s uplatnením nároku voči spoločnosti B3. Poukázal na to, že už súdu prvej inštancie opakovane predkladal cestovné príkazy a doklady o nákupe pohonných hmôt a pokiaľ ide o účel cesty, tento mal preukázaný na pojednávaní dňa 25.06.2012, na ktorom žalobca súdu predložil komunikáciu so zahraničnou advokátskou kanceláriou vo veci s vyčíslením nákladov na súdne vymáhanie, ktoré právny zástupca žalovanej nijako nespochybnil. Poukázal tiež na to, že v spise je založené vyhlásenie spoločnosti B3 o insolventnosti zo dňa 17.04.2000.

18 Dovolateľ namietal, že odôvodnenie rozsudku súdu nezodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 CSP. Namietal, že porušenie právnej povinnosti žalovanej súd posudzoval len z pohľadu uzavretej zmluvy o sprostredkovaní, pričom žiadna strana počas celého konania toto netvrdila. Súd nesprávne odmietol, že žalovaná mohla porušiť aj povinnosť z inej dohody, resp. dodatku k dohode, alebo povinnosť z generálnej klauzuly predchádzať škode a rozhodnutie založil na jednoznačne nepravdivých tvrdeniach. Zo zápisníc vyplýva, že dohoda o informovaní o zaplatení tovaru a jeho odosielaní až po zaplatení bola uzavretá, pričom odvolací súd túto zásadnú časť odvolania ignoroval.

19 K dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/, b/ c/ CSP dovolateľ uviedol, že súdy oboch inštancií nesprávne a v rozpore s Obchodným zákonníkom posúdili povinnosti sprostredkovateľa vyplývajúce zo zmluvy o sprostredkovaní a nesprávne vyložili § 649 ods. 1 Obch. zák. ohľadne povinnosti preveriť sprostredkovaného partnera v každom jednom obchodnom prípade. Dovolateľ spochybnil záver súdov oboch inštancií, podľa ktorého z toho, že si žalovaná neoverovala dôveryhodnosť objednávateľa nemožno vyvodiť, že vedela alebo musela vedieť o jeho nedôveryhodnosti. Uvedený záver považuje za arbitrárny a v rozpore so zmyslom § 649 ods. 1 Obch. zák. argumentujúc tým, že ak by mal byť uvedený výklad správny, sprostredkovateľovi by stačilo nepreverovať si dôveryhodnosť tretích osôb a žiadnu povinnosť by nikdy neporušil. Súdy oboch inštancií v rozpore aj s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) k obdobnému ustanoveniu Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) o sprostredkovateľskej zmluve (viď. sp. zn. 4Cdo/148/2010 a sp. zn. 5Cdo/47/2011) posúdili povinnosti sprostredkovateľa vyplývajúce zo zmluvy o sprostredkovaní. Je pravda, že so spoločnosťou B3 uzavrel viac obchodov, avšak všetky sprostredkovala žalovaná a je bez právneho významu, pri ktorom sa porušenie jej povinnosti prejavilo. Tvrdenie odvolacieho súdu, že

on žiadal platby vopred a nesplnil si informačnú povinnosť voči žalovanej a tým vylúčil jej zodpovednosť, sú nepravdivé. Naopak, práve žalovaná trvala na platbách vopred a on jej nemohol zatajiť žiadne informácie, pretože všetky informácie, ktoré o odberateľovi mal, boli od žalovanej.

20 Dovolateľ ďalej poukázal na to, že spoločnosť B3 zaslala žalovanej dňa 6.03.2000 ponuku na zaplatenie predaného tovaru a vrátenie nepredaného, pričom žalovaná túto ponuku žalobcovi zamlčala, pretože v prípade vrátenia tovaru, by v zmysle uzavretej zmluvy musela vrátiť províziu. Žalovaná uprednostnila vlastný majetkový prospech nad zákonnou povinnosťou informovať žalobcu o tejto ponuke odberateľa a jej nečinnosť v konečnom dôsledku viedla k vzniku škody. Povinnosť informovať žalobcu o ponuke na vrátenie tovaru vyplýva aj z ustanovenia § 415 OZ, ktoré má formu generálnej prevencie. Odvolací súd sa však vôbec nezaoberal spôsobom informovania žalovanej vo vzťahu k žalobcovi ohľadne ponuky odberateľa na zaplatenie časti tovaru a vrátenie ostatného tovaru.

21 Dovolateľ nesúhlasil s názorom odvolacieho súdu, že žalovaná mala povinnosti len z písomnej zmluvy o sprostredkovaní. Obidve zmluvné strany potvrdili (viď. zápisnica z 15.11.2005), že žalovaná mala aj ďalšie zmluvné povinnosti (povinnosť informovať žalobcu o zaplatení predfaktúry a odosielať tovar až po jej zaplatení), ktoré si nesplnila a ktoré v konečnom dôsledku viedli k vzniku škody. Obchodný zákonník dáva stranám možnosť uzavrieť dohodu - zmluvu, ktorá nie je určená zákonom ako zmluvný typ, t. j. tzv. nepomenovanú zmluvu za predpokladu, že zmluvné strany dostatočne definujú predmet svojich záväzkov. O takúto dohodu medzi žalobcom a žalovanou išlo, keď sa obidve strany dohodli, že žalovaná bude informovať žalobcu o zaplatení predfaktúr a tovar bude odchádzať až po ich zaplatení. Na druhej strane mohlo ísť aj o ústne dohodnutý dodatok k zmluve o sprostredkovaní, čím sa však súdy vôbec nezaoberali. Aj súd prvej inštancie konštatoval, že je nesporné, že medzi žalobcom a žalovanou bola dohoda, že žalovaná bude žalobcu informovať o zaplatení predfaktúry a tovar bude odosielaný až po jej zaplatení a tiež je nesporné, že žalovaná poskytla objektívne nepravdivú informáciu o zaplatení predfaktúry, čo potvrdila na pojednávaní dňa 17.08.2010. Záver odvolacieho súdu, že povinnosti žalovanej vyplývali len z písomného vyhotovenia zmluvy o sprostredkovaní preto neobstojí.

22 Podľa názoru dovolateľa súd prvej inštancie nesprávne posúdil základnú otázku ohľadne spôsobu získania odberateľa žalovanou, pričom odvolací súd sa touto otázkou vo svojom odôvodnení vôbec nezaoberal a povinnosti žalovanej vyvodzoval len z písomne uzavretej zmluvy o sprostredkovaní. V tomto smere dovolateľ upriamil pozornosť na to, že žalovaná priznala, že adresy odberateľov nezákonne získala od svojho bývalého zamestnávateľa (spoločnosť Q-NOVA a.s.) a taktiež priznala, že odberateľov oslovovala pod vymysleným menom Mária Temrová, resp. pod menom žalobcu. Ak podpísala zmluvu o sprostredkovaní a zaviazala sa, že jej plnenie bude vykonávať v súlade s Obchodným zákonníkom, tak už pri vstupe do zmluvného vzťahu si bola vedomá, že svoju činnosť bude vykonávať v rozpore s ustanoveniami Obchodného zákonníka (porušila § 2, § 8, § 9, § 17, § 46 a § 47). Takouto činnosťou aj s poukazom na § 44 a § 265 Obch. zák. nemožno sprostredkovať legitímneho a dôveryhodného partnera v zmysle § 643 a § 649 Obch. zák. Išlo o tak závažné informácie, ktoré žalovaná v zmysle § 643 Obch. zák. bola povinná bezodkladne oznámiť žalobcovi, aby sa mohol rozhodnúť, či zmluvu o sprostredkovaní uzavrie alebo neuzavrie. Názor súdu prvej inštancie, že spôsob získania sprostredkovaného partnera nemá vplyv na povinnosti sprostredkovateľa, je arbitrárny, pretože minimálne § 643 Obch. zák. ukladá sprostredkovateľovi povinnosť bezodkladne oznámiť záujemcovi okolnosti dôležité pre jeho rozhodnutie o uzavretí sprostredkovateľskej zmluvy, pričom informácie, odkiaľ pochádzajú odberatelia a ako boli získaní, takýmito okolnosťami rozhodne sú. Nakoľko žalovaná tieto informácie zamlčala, porušila uvedenú informačnú povinnosť a sprostredkovala nedôveryhodného partnera.
23 S poukazom na vyššie uvedené dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (resp. aj súdu prvej inštancie) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a priznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania.

24 K dovolaniu žalobcu sa žalovaná písomne nevyjadrila.

25 O dovolaní žalobcu rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) uznesením

č. k. 5Obdo/68/2018-562 z 25. septembra 2019 tak, že výrokom I. konanie o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 3Ncb/1/2016-510 z 27. októbra 2016 v spojení s opravným uznesením č. k. 3Ncb/1/2016-551 z 21. júna 2018 zastavil. Výrokom II. dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3Cob/39/2016-510 z 27. októbra 2016 v spojení s opravným uznesením č. k. 3Cob/39/2016-551 z 21. júna 2018 odmietol a výrokom III. žalovanej nepriznal náhradu trov dovolacieho konania.

26 Proti uzneseniu dovolacieho súdu č. k. 5Obdo/68/2018-562 z 25. septembra 2019 podal žalobca ústavnú sťažnosť, o ktorej rozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“) nálezom č. k. IV. ÚS 80/2021-35 z 11. mája 2021, ktorým o. i. výrokom II. zrušil uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5Obdo/68/2018-562 z 25. septembra 2019 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Z odsekov 28 až 31 odôvodnenia nálezu vyplýva, že sťažovateľ v dovolaní okrem iného označil, ktoré konkrétne právne posúdenie považuje za nesprávne, uviedol, v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia, dokonca namietol, že ide o svojvoľné posúdenie. Označil rozpor s judikatúrou NS SR k obdobnému ustanoveniu Občianskeho zákonníka. Dovolací súd vo vzťahu k posúdeniu dôvodov dovolania sa dopustil paušalizovania, nerozlišujúc dovolacie námietky v ich konkrétnostiach. ÚS SR preto dospel k záveru, že napadnutým uznesením, ktorým NS SR bez náležitého odôvodnenia odmietol dovolanie sťažovateľa podané z dôvodu podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP, porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

27 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), po preskúmaní veci bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

28 Podľa ustanovenia § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia expressis verbis vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovení § 420 písm. e/, f/ a § 421 ods. 1 CSP.

29 K dovolaciemu dôvodu v zmysle § 420 písm. e/ CSP (rozhodoval vylúčený sudca) dovolací súd uvádza, že rozsudok Krajského súdu v Prešove obsahuje (okrem potvrdzujúceho výroku a súvisiaceho výroku o nároku na náhradu trov odvolacieho konania) aj výrok o tom, že JUDr. Karol Krochta, sudca Okresného súdu Bardejov, nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania tejto veci. Rozhodnutie odvolacieho súdu o nevylúčení sudcu JUDr. Krochtu má formu uznesenia, ktoré bolo subsumované do výrokovej časti rozsudku z 27. októbra 2016, avšak bolo vydané v konaní pod sp. zn. 3Ncb/1/2016-510, teda v osobitnom konaní, v rámci ktorého Krajský súd v Prešove rozhodoval ako nadriadený súd. Keďže Krajský súd v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 3Ncv/1/2016 rozhodol o námietke zaujatosti sudcu v postavení nadriadeného súdu (§ 54 ods. 2 CSP, predtým § 16 OSP), a nie v postavení súdu odvolacieho, je zrejmé, že Najvyšší súd Slovenskej republiky nie je funkčne príslušný na rozhodovanie o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove ako súdu nadriadeného (viď napr. IV. ÚS 275/2022 z 26.05.2022). Pretože ide o taký nedostatok podmienky konania (nedostatok funkčnej príslušnosti súdu), ktorý nemožno odstrániť, Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o dovolaní žalobcu v tento časti zastavil (§ 438 ods. 1 CSP v spojení s § 161 ods. 2 CSP).

30 Podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu

práva na spravodlivý proces.
31 Podľa ustanovenia § 431 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

32 Podľa ustanovenia § 431 ods. 2 CSP, dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

33 Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

34 Podľa ustanovenia § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

35 Podľa ustanovenia § 432 ods. 2 CSP, dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

36 Vo vzťahu k ustanoveniu § 420 písm. f/ CSP, dovolateľ namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie, založené aj na tvrdeniach, ktoré v konaní neodzneli, nemajú oporu vo vykonaných dôkazoch, resp. sú preukázateľne nepravdivé, ďalej namietal, že odvolací súd sa nezaoberal podstatnými tvrdeniami a námietkami žalobcu uvedenými v konaní a podanom odvolaní.

37 Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavno-právnemu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie Ústavou Slovenskej republiky zaručených práv, spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu, resp. odmietnutia spravodlivosti.

38 Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (sp. zn. I. ÚS 46/05, sp. zn. II. ÚS 76/07).

39 Požiadavka riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia sa vzťahuje na každé súdne rozhodnutie, pričom odôvodnenie rozhodnutia musí byť dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu jeho správnosti v konaní o opravnom (riadnom alebo mimoriadnom) prostriedku. Ak rozhodnutie neobsahuje zákonné náležitosti, ide o rozhodnutie nedostatočné a nepreskúmateľné a takéto rozhodnutie súdu porušuje právo strany sporu na spravodlivý proces, pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu v rámci opravných prostriedkov.

40 Dovolací súd poukazuje na nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021. V bodoch 38 a

39 odôvodnenia nálezu Ústavný súd Slovenskej republiky uviedol: „Pod pojmom procesný postup je podľa názoru ústavného súdu potrebné rozumieť nielen faktický postup súdu, teda to, ako sa spor vedie, ale napr. aj postup súdu pri vykonávaní alebo hodnotení dôkazov (IV. ÚS 557/2020), ktorý má v konečnom dôsledku aj odraz v samotnom odôvodnení rozhodnutia súdu. V zmysle judikatúry ESĽP aj kvalitu odôvodnenia súdneho rozhodnutia je potrebné považovať za jeden zo základných aspektov práva na spravodlivý proces, podobne ako právo na rovnosť zbraní, alebo zásadu kontradiktórnosti konania. Podstatou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je vysvetlenie, objasnenie a „obhájenie“ toho, ako súd procesne postupoval (vrátane toho, ako rozhodol) a ako také nemôže byť od doterajšieho procesného postupu oddelené. Rozhodnutie je vyvrcholením procesného postupu súdu a samotné súdne rozhodnutie je najdôležitejším procesným úkonom súdu. Súdne rozhodnutie musí byť preto považované za súčasť procesného postupu súdu“.

41 V zmysle § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP súd musí v odôvodnení rozhodnutia podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozhodnutia a musí sa vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje vyššie uvedené náležitosti, je nepreskúmateľné.

42 Z ustanovenia § 387 ods. 3 CSP vyplýva, že odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie a musí sa tiež v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami strany sporu uvedenými v odvolaní. V tomto smere dovolací súd poukazuje aj na nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 314/2018 z 13.11.2018, uverejnený v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR pod č. 47/2018, ktorého právna veta znie: „Odvolací súd je povinný vysporiadať sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní aj v prípade tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku“. V bode 35 odôvodnenia predmetného nálezu ÚS SR konštatoval, že „absencia vysporiadania sa s podstatnými tvrdeniami sťažovateľa uvedenými v odvolaní v napadnutom rozsudku krajského súdu je tak závažným nedostatkom tohto rozhodnutia, ktorého intenzita sama osebe zakladá porušenie sťažovateľom namietaného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, i práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru“.

43 V posudzovanom prípade odvolací súd napadnutým rozhodnutím potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 219 ods. 1 OSP, pretože ho považoval za vecne správne, pričom zároveň aplikoval § 219 ods. 2 OSP, stotožniac sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Dovolací súd poukazuje na to, že odvolací súd rozhodol dňa 27. októbra 2016, t. j. za účinnosti nového civilného procesného kódexu - Civilného sporového poriadku (účinnosť nadobudol 1.07.2016). Nesprávne však postupoval, keď na rozhodnutie aplikoval ustanovenia OSP, nakoľko správne mal aplikovať príslušné ustanovenia Civilného sporového poriadku. Odvolací súd tiež pochybil, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia sa nevysporiadal s podstatnými (kľúčovými) tvrdeniami uvedenými v odvolaní v zmysle poslednej vety § 387 ods. 3 CSP. V odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie z 25. júna 2012 žalobca uviedol, že nárok na náhradu škody založil na tom, že 1/ žalovaná sprostredkovala nedôveryhodného partnera, pričom o jeho nedôveryhodnosti vedela, 2/ žalovaná zamlčala ponuku spoločnosti B3 zo 6.03.2000 na zaplatenie predaného tovaru a vrátenie nepredaného tovaru a 3/ žalovaná mala so žalobcom uzavretú dohodu, že ho bude informovať o zaplatení predfaktúr spoločnosťou B3 a zásielky tovaru budú odchádzať až po zaplatení predfaktúry. Porušením povinností 2/ a 3/ zo strany žalovanej sa súd prvej inštancie nezaoberal, a to napriek tomu, že odvolací súd mu v zrušujúcom uznesení zo dňa 27.10.2011 (založené je v spise na čl. 311 a nasl. - pozn. dovolacieho súdu) uložil, aby doplnil dokazovanie, či došlo k porušeniu povinnosti uvedenej v § 649 ods. 1 Obch. zák. s tým, že dôkazné bremeno spočíva na žalobcovi, ktorý musí preukázať, že žalovaná vedela alebo musela vedieť, že je dôvodná pochybnosť, že druhá strana zmluvy splní riadne a včas svoje záväzky zo sprostredkovateľskej zmluvy, ďalej, aby sa žalobca vyjadril, z akého dôvodu si neoveroval zaplatenie kúpnej ceny v predmetnom prípade, ak v zmysle jeho výpovede išlo o problémovú spoločnosť, kto dal pokyn na odoslanie tovaru a komu bol

tento pokyn daný, ďalej akým spôsobom žalovaná informovala žalobcu o ponuke zo strany spoločnosti B3 na zaplatenie časti tovaru a vrátenie ostatného nepredaného tovaru, z akého dôvodu žalobca zaslal tovar, ak mu neboli dané informácie v zmysle § 643 a § 649 ods. 2 Obch. zák. a preukázať tiež nárok na náhradu škody v sume 740,39 eur, ktorá mala žalobcovi vzniknúť konzultáciou s advokátskou kanceláriou v Nemecku v súvislosti s vymáhaním dlhu a zabránením ďalšej straty.

44 Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že tento sa (v odseku 14) zaoberal len otázkou dôveryhodnosti, resp. nedôveryhodnosti spoločnosti B3, s ktorou žalobca obchodoval aj v predchádzajúcom období, z čoho vyvodil, že v súvislosti s objednávkou zo dňa 25.11.1999 žalobca vedel, s akým obchodným partnerom obchod uzatvára a preto bolo tiež jeho povinnosťou kontrolovať, či za uvedený tovar je pred jeho dodaním zaplatené. Pokiaľ žalobca poukazoval na porušenie ďalších povinností žalovanou, odvolací súd poukázal na obsah zmluvy o sprostredkovaní, z ktorej nevyplýva, že by žalovaná mala povinnosť informovať žalobcu o zaplatení predfaktúry, resp. o zaplatení tovaru a vrátení nepredaného tovaru a preto žalovaná neporušila žiadnu povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy o sprostredkovaní. Ďalej uviedol, že časť nároku na náhradu škody (náklady, ktoré mali žalobcovi vzniknúť v súvislosti s konzultovaním sporu s advokátskou kanceláriou v Nemecku) nebola žalobcom preukázaná. Odvolací súd poukázal na to, že § 649 ods. 1, 2 Obch. zák. je dispozitívnym ustanovením v zmysle § 263 ods. 1 Obch. zák., čo znamená, že všetky povinnosti, ktoré žalovaná mala boli vymedzené v zmluve o sprostredkovaní, a teda z hľadiska porušenia jej právnej povinnosti je treba vychádzať práve zo zmluvy o sprostredkovaní, v ktorej povinnosti, porušenie ktorých žalobca žalovanej vytýka, uvedené nie sú (odsek 15 odôvodnenia rozhodnutia).

45 Predmetom sporu je náhrada škody vo výške 112.028,-Sk (3.718,65 eur s prísl.), pozostávajúca z dvoch položiek, a to zo sumy 89.723,-Sk vyúčtovanej faktúrou č. X2001/09/7 zo dňa 29.09.2001 a zo sumy 22.305,-Sk vyúčtovanej faktúrou č. X2001/10/9 zo dňa 9.10.2001. Škoda podľa tvrdenia žalobcu mu mala vzniknúť tým, že žalovaná mu sprostredkovala nedôveryhodného odberateľa v Dánsku, ďalej tým, že žalobcovi poskytla nepravdivú informáciu o zaplatení predfaktúry odberateľom B3, v dôsledku čoho mala porušiť dohodu uzavretú so žalobcom, v zmysle ktorej bola povinná informovať ho o tom, že odberateľ zaplatil predfaktúru a že zamlčala žalobcovi ponuku spoločnosti B3 zo dňa 6.03.2000, že odberateľ zaplatí žalobcovi za predaný tovar a nepredaný tovar bude vrátený. Zaplatenia náhrady škody v sume 22.305,-Sk sa žalobca domáhal titulom náhrady nákladov, ktoré mu mali vzniknúť v súvislosti s konzultovaním prípadu s nemeckou advokátskou kanceláriou.

46 Z obsahu dovolania žalobcu, ale aj jeho odvolania voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ako aj zápisníc založených v spise, na ktoré poukázal dovolateľ vyplýva, že medzi zmluvnými stranami mala byť uzavretá aj ústna dohoda (tzv. nepomenovaná), že žalovaná bude informovať žalobcu o zaplatení predfaktúry a až po jej zaplatení bude tovar odoslaný odberateľovi. V tomto smere je dôvodné dovolanie žalobcu, že odvolací súd sa nezaoberal otázkou (ne)možnosti uzavretia takejto nepomenovanej dohody medzi stranami sporu, nakoľko povinnosti žalovanej vyvodzoval len z písomne uzavretej zmluvy o sprostredkovaní. Rovnako sa odvolací súd nezaoberal argumentáciou žalobcu, v zmysle ktorej žalovaná získavala odberateľov nezákonným spôsobom (ich adresy mala od svojho predchádzajúceho zamestnávateľa Q-NOVA, a. s.), pričom poukázal na to, že žalovaná oslovovala odberateľov pod vymysleným menom, resp. pod menom žalobcu, pričom žalobca už v rámci podaného odvolania namietal, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil zásadnú otázku ohľadne spôsobu získania spoločnosti B3 žalovanou. Žalobca poukazoval na to, že takouto činnosťou nemožno sprostredkovať legitímneho a dôveryhodného partnera v zmysle § 643 a § 649 Obchodného zákonníka. Rovnako je dôvodná dovolacia námietka, že odvolací súd sa nevysporiadal s argumentáciou žalobcu ako odvolateľa, ktorou sa domáhal posúdenia konkrétneho konania žalovanej (zamlčanie ponuky odberateľa B3, že zaplatí za predaný tovar a nepredaný tovar vráti) ako porušenia všeobecnej prevenčnej povinnosti, zakotvenej v § 415 Občianskeho zákonníka, ktorá povinnosť sa (s prihliadnutím na § 1 ods. 2, druhú vetu Obchodného zákonníka) vzťahuje aj na účastníkov obchodno-právnych vzťahov (viď odvolanie žalobcu na čl. spisu 400 - 401). V tomto smere dovolací súd poukazuje na to, že v predchádzajúcom zrušovacom uznesení zo dňa 27.10.2011 (čl. spisu 311) pritom odvolací súd uložil súdu prvej inštancie, aby v ďalšom konaní opätovne vyzval žalovanú ... „aby uviedla, akým spôsobom informovala žalobcu o ponuke zo strany

spoločnosti B3 - Music APS na zaplatenie časti tovaru a vrátenie ostatného tovaru (čl. spisu 57), z akého dôvodu žalobca zaslal tovar, ak mu neboli dané informácie v zmysle § 643 a § 649 ods. 2 Obchodného zákonníka. Všetky tieto okolnosti sú potrebné aj z hľadiska § 384 ods. 1 Obchodného zákonníka". Odvolací súd síce tieto námietky uviedol v odseku 4 odôvodnenia svojho rozhodnutia z 27.10.2016 (čl. spisu 513), avšak aplikáciou ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka sa vôbec nezaoberal, resp. len konštatoval, že žalobcom tvrdené povinnosti žalovanej (povinnosť informovať žalobcu o zaplatení predfaktúry, a informovať ho o zaplatení predaného tovaru a vrátení nepredaného tovaru) zo zmluvy o sprostredkovaní nevyplynuli.

47 Vo vzťahu k náhrade škody pozostávajúcej z nákladov, ktoré mali vzniknúť žalobcovi formou cestovných a poštových výdavkov súvisiacich s vymáhaním škody voči spoločnosti B3 súd prvej inštancie považoval uvedené náklady za nepreukázané, pretože zo žalobcom predložených dokladov nevyplýva, či sa zúčastnil stretnutia s advokátskou kanceláriou v Nemecku a aký bol jeho výsledok. S uvedeným záverom sa stotožnil aj odvolací súd, pričom nad rámec uvedeného konštatoval, že žalobca nepreukázal ani svoje tvrdenie, že vymáhanie kúpnej ceny od spoločnosti B3 by znamenalo vyššie náklady, ako vymoženie jeho pohľadávky a že uplatnenie pohľadávky na zaplatenie zvyšku kúpnej ceny voči spoločnosti B3 by bolo neúspešné. K uvedenému dovolací súd poukazuje na to, že ani na jednom zo svojich pojednávaní odvolací súd nevykonával dokazovanie ohľadom vzniku, resp. existencie a výšky uplatnenej škody (viď zápisnice na čl. spisu 309-310, čl. 411, čl. 413-414 a čl. 425-426). Závery odvolacieho súdu v tomto smere sú preto predčasné a nepreskúmateľné, keďže nie je zrejmé, z akých vykonaných dôkazov a z akých úvah pri ich hodnotení vychádzal.

48 Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanom prípade odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu je nedostatočné a nepreskúmateľné, čím ako celok spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie nespĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia, keďže odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal s podstatnými (kľúčovými) odvolacími námietkami, ktoré žalobca uviedol v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP), čo založilo vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

49 Dovolateľ namietal aj nesprávny výklad dispozitívnosti ustanovenia § 649 ods. 1, 2 Obch. zák. odvolacím súdom v odseku 15 odôvodnenia jeho rozhodnutia (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). Za nesprávny považoval názor odvolacieho súdu, že žalovaná mala len povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o sprostredkovaní. Podľa jeho názoru je nesporné (čo potvrdzujú zápisnice), že žalovaná mala aj ďalšie povinnosti ako napríklad povinnosť informovať žalobcu o zaplatení predfaktúry a odosielať tovar až po jej zaplatení, ktorá vyplývala z dohody uzavretej medzi žalobcom a žalovanou, platnosť ktorej pred súdom potvrdili obe zmluvné strany, resp. mohlo ísť aj o ústne dojednaný dodatok k zmluve o sprostredkovaní, čím sa odvolací súd nezaoberal. Rovnako podľa názoru dovolateľa je nesporné, že žalovaná mu poskytla objektívne nepravdivú informáciu o zaplatení predfaktúry, čo sama potvrdila na pojednávaní dňa 17.08.2010 a potvrdila tiež, že dala pokyn na odoslanie tovaru, čo potvrdil aj prepravca.

50 Dovolací súd uvádza, že dispozitívnosť ustanovenia znamená, že zmluvné strany sa môžu dohodnúť, že pre ich záväzkový vzťah zo zmluvy (v danom prípade zmluvy o sprostredkovaní) sa nebude aplikovať zákonné ustanovenie (§ 649 Obch. zák.), teda môžu dohodou vylúčiť jeho použitie alebo môžu práva a povinnosti v ňom obsiahnuté dohodou modifikovať. Ak zmluva o sprostredkovaní, uzavretá medzi stranami, žiadne také dojednanie neobsahuje, ustanovenie § 649 Obch. zák. sa uplatní vo svojom zákonnom (nemodifikovanom) znení. Nesprávna je taká interpretácia § 649 ods. 1, 2 Obch. zák., ktorú uviedol odvolací súd v odseku 15 svojho odôvodnenia, že „ust. § 649 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka je dispozitívnym ustanovením v zmysle § 263 ods. 1 Obchodného zákonníka, čo znamená, že všetky povinnosti, ktoré žalovaná mala, boli vymedzené v zmluve o sprostredkovaní, a teda z hľadiska porušenia jej právnej povinnosti je treba vychádzať práve zo zmluvy o sprostredkovaní, v ktorej povinnosti, porušenie ktorých žalobca žalovanej vytýka, uvedené nie sú".

51 Z článku V. zmluvy o sprostredkovaní zo dňa 19.01.1999 vyplýva, že zmeny a dodatky tejto zmluvy možno vykonať len po vzájomnej dohode oboch zmluvných strán písomne. Z článku VI. zmluvy

vyplýva, že zmluvný vzťah uzatvorený touto zmluvou zanikne 31.12.1999 alebo po vzájomnej dohode oboch zmluvných strán. V danom prípade bola objednávka vystavená dňa 25.11.1999, teda na základe písomne uzavretej zmluvy o sprostredkovaní zo dňa 19.01.1999. Článok V. zmluvy o sprostredkovaní určoval, že zmeny a dodatky zmluvy možno vykonať len po vzájomnej dohode oboch zmluvných strán, a to písomne, teda dodatok k zmluve o sprostredkovaní upravujúcej práva a povinnosti zmluvných strán (články II. až IV.) mohol byť uzavretý len v písomnej forme, k čomu v danom prípade nedošlo (čo nie je medzi stranami ani sporné). Tie práva a povinnosti zmluvných strán, ktoré zmluva o sprostredkovaní zo dňa 19.01.1999 neupravuje, sa spravujú príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka, upravujúcimi daný zmluvný typ. Ako je uvedené už v odseku 46 odôvodnenia tohto rozhodnutia, úlohou odvolacieho súdu bude zaoberať sa otázkou, či medzi žalobcom a žalovanou (ne)bola uzavretá aj tzv. nepomenovaná zmluva o tom, že žalovaná bude žalobcu informovať o zaplatení predfaktúry a tovar bude odoslaný odberateľovi až po jej zaplatení a v kladnom prípade následne aj otázkou, či žalovaná (ne)porušila povinnosti, dôsledkom ktorých žalobcovi vznikla ním tvrdená škoda.

52 Dovolateľom vytýkané nesprávne právne posúdenie dispozitívnosti ustanovenia § 649 Obch. zák. je preto dôvodné a zakladá prípustnosť aj dôvodnosť dovolania žalobcu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

53 S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti (výrok potvrdzujúci rozsudok súdu prvej inštancie a závislý výrok o trovách odvolacieho konania) zrušil a vec v rozsahu zrušenia mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP). Posúdením ďalších námietok dovolateľa sa dovolací súd nezaoberal, keďže preskúmanie právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 CSP nie je ani možné, nakoľko v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu absentujú právne závery, ktorých správnosť alebo nesprávnosť by mohol dovolací súd v tomto štádiu dovolacieho konania preskúmať.

54 V zmysle ustanovenia § 453 ods. 3 CSP o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd.

55 Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.